

דברי חז"ל לפסח

1. ושמרתם את המצות: ר' יאשיה אומר אל תקרי כן אלא ושמרתם את המצוות

כדרך שאין מחמיצין את המצה כך אין מחמיצין את המצות. אלא אם בא מצותה

לידך עשה אותה מיד (מכילתא בא)

2. אני ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים: כל הכופר ביציאת מצרים כאלו

כפר בעיקר (ספרי יתרו)

3. אמר רב פפא הכל מודים בפסח שמניח פרוסה בתוך שלמה ובוצע מאי טעמא

לחם עוני כתיב א"ר אבא וכשבת חייב אדם לבצוע על שתי ככרות מ"ט לחם משנה

כתיב (ברכות לט:)

4. רבי עקיבא אומר... לחם עוני פרט לעיסה שנילושה ביין ושמן ודבש מאי טעמא

דר' עקיבא מי כתיב לחם עוני עני כתיב...האי דקרינן ביה עוני כדשמואל דאמר

שמואל לחם עוני לחם שעונין עליו דברים הרבה (פסחים לו.)

דברי חז"ל לפסח

5. תניא רבי אליעזר אומר בתשרי נברא העולם בתשרי נולדו אבות בתשרי מתו אבות בפסח נולד יצחק בראש השנה נפקדה שרה רחל וחנה בראש השנה יצא יוסף מבית האסורין בר"ה בטלה עבודה מאבותינו במצרים בניסן נגאלו בתשרי עתידין ליגאל, ר' יהושע אומר בניסן נברא העולם בניסן נולדו אבות בניסן מתו אבות בפסח נולד יצחק בר"ה נפקדה שרה רחל וחנה בר"ה יצא יוסף מבית האסורין בר"ה בטלה עבודה מאבותינו במצרים בניסן נגאלו בניסן עתידין ליגאל (מסכת ר"ה י"א).

6. שנים עשר אלף זוגים תלמידים היו לו לרבי עקיבא מגבת עד אנטיפרס וכולן מתו בפרק אחד מפני שלא נהגו כבוד זה לזה והיה העולם שמם עד שבא ר"ע אצל רבותינו שבדרום ושנאה להם ר"מ ור' יהודה ור' יוסי ורבי שמעון ורבי אלעזר בן שמוע והם הם העמידו תורה אותה שעה תנא כולם מתו מפסח ועד עצרת (יבמות סב:)

7. למועד חודש האביב: מכאן שמעברין את השנים כדי שלא תהא חוגג אלא

בחודש האביב (מכילתא)

דברי חז"ל לפסח

8. בשלשה מקומות נאמר בעצם היום הזה נאמר בנה בעצם היום הזה (בראשית ז') לפי שהיו דורו אומרים כך וכך אם אנו מרגישים בו (שנכנס לתיבה) אין אנו מניחים אותו ולא עוד אלא אנו נוטלים כשלים וקרדומות ומבקעים את התיבה אמר המקום הרניני מכניסו לתיבה בחצי היום וכל מי שיש בו כח למחות יבוא וימחה. ומה ראה לומר במצרים בעצם היום (שמות י"ב) לפי שהיו מצרים אומרים מכך ומכך אם אנו מרגישים בהם (שיוצאים ממצרים) אין אנו מניחים אותם ולא עוד אלא אנו נוטלים סייפים וחרבות ואנו הורגים בהם אמר המקום הרניני מוציאם בחצי היום וכל מי שיש בו כח למחות יבוא וימחה. ומה ראה לומר כאן (במיתת משה) בעצם היום הזה לפי שהיו ישראל אומרים מכך וכך אם אנו מרגישים בו (במלאך המות) אין אנו מניחים אותו אדם שהוציאנו ממצרים וקרע לנו את הים והוריד לנו את התורה והוריד לנו את המן והגיו לנו את השליו ועשה לנו נסים וגבורות אין אנו מניחים אותו אמר המקום הרניני מכניסו למערה בחצי היום וכל מי שיש בו כח יבוא וימחה לכך נאמר בעצם היום הזה לאמר: (סיפרי פרשת האזינו פסקא שלז)